

På Berthåga kyrkogård lever parkavfallet vidare som värdefull jord.

Branschföreningen Biokol Sverige fick i samband med sitt årsmöte 28:e februari 2019 tillfälle till ett intressant studiebesök på komposteringsanläggningen på Berthåga kyrkogård, Uppsala. Svenska kyrkan i Uppsala ansvarar för skötseln av fem kyrkogårdar i stan. För att minska fotavtryck och klimatpåverkan strävar man efter kretslopp och cirkulär ekonomi i sin verksamhet. Den minsta miljöbelastningen från parkavfallet skulle man få om man kunde låta det ligga kvar på platsen och låta daggmaskarna bruka ner det i jorden. Detta är dock inte möjligt med nutidens förväntningar på en kyrkogård, som behöver ge ett välvårdat intryck för att visa respekt för de anhöriga till dem som vilar där. Därför komposterar man allt växtavfall, trots att det ger utsläpp av växthusgaser och förluster av växtnäring.

På Berthåga kyrkogård komposterar man växtavfallet från Uppsalas fem stadskyrkogårdar. De ökade transporterna jämfört med kompostering på varje enskild kyrkogård har vägts mot möjligheten till rationellare hantering på en plats istället för fem. Anläggningen tar emot organiskt avfall från bortrensad ogräs till stora träd. Dock inte snittblommor och kransar, som pga sitt innehåll av kemikalier går till Uppsala Energi för förbränning. Träden flisas och blandas sedan med övrigt organiskt material och läggs i flera meter höga högar. Trots höjden har man en god gasomsättning, främst beroende på den grova flisen samt omgrävning av högarna varje vecka. Temperaturen går inom några dagar upp till 80 grader C, vilket dödar ogräsfröna och ger en nästan helt ogräsfri kompost som slutprodukt. Denna säljs som den är eller blandas med sand och torv till planteringsjord för användning i de egna anläggningarna. Blandningsproportionerna är 1:4:4 volymdelar sand:torv:kompost. Ca 60 ton kompost tillverkar man årligen vid Berthåga.

Jordens växtnäringssinnehåll av kväve är lågt i komposten eftersom kvävet sticker upp i luften vid komposteringen. Eftersom det finns så många gödselslag att välja på så får användarna gödsla jorden enligt egna önskemål. Ett intressant koncept är att använda urin från urinavskiljande toaletter, eftersom det är ett snabbverkande och fulländat gödselmedel med perfekt sammansättning för växterna. Om det tillförs tillsammans med biokol så minskar förlusterna av växtnäring via utlakning såväl som via gasavgång.

Kompost färdig för leverans efter 2 års kompostering. Lisa Gustavsson Flygt visar stolt upp att deras lycka är gjord med jord och Mattias Gustafsson och Dirk Straatmann (ryggen mot kameran) från Branschföreningen Biokol Sverige väntar på att få överlämna biokol som kan erbjuda förbättringspotential i form av ökad mikrobiologisk aktivitet, minskade förluster av kvävgas och mindre näringsläckage.